

Arkivsaknr:	2017/661
Arkivkode:	
Saksbehandler:	Anders Berget Owrenn

Saksgang

Plan og eiendomsutvalget

Møtedato

06.09.2017

Søknad fra GIFAS om dispensasjon fra bestemmelser om akvakulturlokalisering i kommuneplan.

Rådmannens forslag til vedtak:

Etter en samlet vurdering mener plan- og eiendomsutvalget at vilkårene for å gi dispensasjon er tilstede da tiltaket ikke vurderes å sette hensynene i arealplanen eller hensynet til lovens formålsbestemmelse vesentlig til side. Plan- og eiendomsutvalget vedtar at søknad om dispensasjon til å etablere fortøyninger utenfor formålsområde sendes på høring til følgende parter:

Fylkesmannen i Nordland

Kystverket

Gildeskål Fiskerlag

Sametinget

Gildeskål Kystfiskerlag

Femris Grunneierlag

Nordland Fylkeskommune

Fiskeridirektoratet

Nordland Fylkes Fiskarlag

Saken tas opp igjen i plan og eiendomsutvalget etter høring for å fatte endelig vedtak.

Vedlegg

- 1 Strømdata oppsummert MidtFemris ny plassering 2017
- 2 Samlokaliseringsavtale GSAS
- 3 Samlokaliseringsavtale CFC
- 4 Lokalitet Midt Femris Bunnkartlegging til søknad
- 5 Søknad dispensasjon MF17
- 6 Anleggstegning koordinater Midt-Femris
- 7 sjøkart Midt-Femris 1-50000
- 8 Akvakultursøknad Midt-Femris
- 9 Resipient Midt-Femris 17
- 10 Anlegg M-F 2
- 11 anleggsskisse Midt-Femris
- 12 Anleggstegning 2 Midt-Femris
- 13 Anleggstegning med flåte Midt-Femris
- 14 Beredskapsplan biologi GIFAS 21mar17_v2
- 15 oversikt_fiskeplasser
- 16 rekestrålefelt
- 17 Anleggsskisse ny

Bakgrunn for saken:

GIFAS (Gildeskål forskningsstasjon) har sendt søknad om utlegging av nytt anlegg for produksjon av laks på lokalitet Midt-Femris 21397 eller A08 i kommuneplanens arealdel.

Under revideringen av kommuneplanenes arealdel hadde GIFAS kommet med et innspill og å utvide lokaliteten. Dette ble ikke tatt med i plan grunnet risiko for interessekonflikter.

I forbindelse med utvidelsen av anlegget vil det kreves dispensasjon grunnet fortøyninger som overskrider formålsavgrensningen. Gildeskål kommune og Nordland Fylkeskommune har dermed inngått avtale om å parallell-behandle begge søknadene.

Dispensasjon

Det søkes om dispensasjon fra pkt. 7.2 i kommuneplanens arealdel som er hjemlet i plan- og bygningsloven § 11.11 pkt. 3

«Bestemmelsesområdene omfatter både akvakulturformål og ferdselsformål. Innenfor bestemmelsesområdene tillates det etablering av fortøyning til akvakulturanlegg, men fortøyningene må ligge under -20 meter. Akvakulturaktivitetene må ikke komme i konflikt med ferdselen»

Søkers Begrunnelse

«Gildeskål Forskningsstasjon AS (GIFAS) har levert søknad om utlegging av nytt anlegg for produksjon av laks på lokalitet Midt-Femris 21397. Avsatt akvakulturområde er uhensiktsmessig i form og størrelse. Det er ikke avsatt ekstra areal til fortøyninger, slik at en del ankerliner vil nødvendigvis komme utenfor avsatt areal. Dette ble påpekt av GIFAS under siste revidering av arealplan, uten at det førte til noen justeringer i området.

Det eksisterende anlegget er lagt ut i retning øst-vest. Det nye omsøkte anlegget er søkt lagt ut i retning nord-sør. Som vedlagte anleggstegning viser, vil vi med den nye plasseringen strekke oss vesentlig kortere ut i fjorden mot øst. Vi mener dette vil være gunstig i forhold til andre næringsaktører, eksempelvis tråling etter reker.

Vi søker med dette om dispensasjon til å legge ankerliner, som vist på tegning, utenfor område A08. Vil påpeke at all synlig konstruksjon er innenfor avsatt område.»

Lokaliteten og planstatus

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt den 01.03.2016. akvakulturlokalitet har et areal på 0.9 km² og en omkrets på nesten 5 km. Formålet med lokaliteten er produksjon av matfisk som laks, regnbueørret og ørret. I mellom sundet Inndyr og Femris ligger det farled for blant annet hurtigbåt. Farleden ligger ca. 1.5 km fra avgrensningen til lokaliteten og vil ligge ca. 1km fra nærmeste forankringspunkt.

Område som blir berørt av nye forankringspunkter ligger i nordlig, østlig og sørlig retning fra akvakulturområde (A08) på Midt Femris. Området utenfor har formålet «bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone» og benyttes av allmennheten og næringsdrivende til rekreasjon, fiske og til tråling av reker.

Definisjon av formål:

6. Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone.

Underformål:

ferdsel, farleder, fiske, akvakultur, drikkevann, natur- og friluftsområder hver for seg eller i kombinasjon.

I områder hvor arealplanen bare angir hovedformål for arealbruk, skal det i nødvendig utstrekning gis bestemmelser som klargjør vilkårene for bruk og vern av arealene, jf. [§§ 11–9](#) til [11–11.pbl](#).

I nord vil fortøyningspunktene for det meste ligge innenfor avsatt areal med unntak av ytterste på østlig side. Disse vil ligge omlag 100 m ut. Det tidligere vert behandlet lignende dispensasjon for eksisterende anlegg. Forankringspunktene beveger seg lenger ut fra eksisterende anlegg enn forankringspunktene på det nye. Forankringspunktene på nytt anlegg vil bli fler men vil ikke ligge like mye ut i sjøen som i eksisterende. (se vedlagte skisser)

Alle fortøyningspunktene som ligger på østlig side av formålsområdet vil ligge et stykke ut fra det som i plan er avsatt til akvakulturformål. Fra nord til sør vil ankerpunktene lengst nord vil ligge på mellom 400 - 450 m mens det lengst sør vil ligge et sted mellom 250 - 300 m (målene er omtrentlige)

Nordlandsnett

Ifølge Nordlandsnett er det ikke undersjøiske kabler som vil komme i konflikt med nytt anlegg.

Lovanvendelse

I medhold av plan- og bygningsloven § 19-1 kan kommunen gi dispensasjon fra loven; inkludert vedtatte arealplaner. Dispensasjon krever grunngitt søknad. Ingen har krav på dispensasjon. Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering/det må foreligge klar overvekt av hensyn som taler for dispensasjon.

Det skal legges særlig vekt på konsekvenser for helse, miljø, sikkerhet og tilgjengelighet.

Arealplanen er blitt til gjennom en omfattende beslutningsprosess og er vedtatt av kommunens øverste folkevalgte organ; kommunestyret. Planen omhandler dessuten konkrete forhold. Det er ikke en kurant sak å fravike gjeldende plan.

I dispensasjonssaker skal naboer og gjenboere varsles på den måten som er nevnt i PBL § 21 nr.3. Videre skal regionale og statlige myndigheter hvis saksområde blir direkte berørt, være gitt anledning til å uttale seg før dispensasjon gis. Hvis kommunen ikke vedtar å gi dispensasjon sendes søknaden ikke ut til uttalelse.

Kommunen kan sette vilkår for dispensasjon. Vilkårene må ha som formål å ivareta de hensyn som fremgår av § 1-1. Lovens formål og § 3-1 Oppgaver og hensyn i planleggingen etter loven.

I medhold av Akvakulturloven § 15 som handler om forhold til arealplaner og vernetiltak kan ikke tillatelse til akvakultur gis dersom det er i strid med vedtatte arealplaner etter plan- og bygningsloven. Tillatelse kan allikevel gis dersom det foreligger samtykke fra vedkommende plan- og vernemyndighet.

Vurdering:

Vurdering i henhold til dispensasjonsvedtaket

Det må vurderes om tiltaket setter hensynene bak arealplans formål vesentlig til side, og om hensynene i lovens formålsbestemmelse blir vesentlig tilsidesatt. Er svaret ja, er ikke vilkårene for å gi dispensasjon til stede. Er svaret nei, kan kommunen vurdere om dispensasjon skal gis.

For å gi dispensasjon må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene. Det vil si at man må vurdere dette opp mot en rekke punkter deriblant det at man skal sikre allmennhetens tilgang til friluftsliv, unngå mer privatisering av sjøarealer enn det som er satt av i kommuneplan unngå privatisering av strandsoner samtidig som man må ta høyde for nærings- og samfunnsinteresser samt regionale og nasjonale mål. Med nærings- og samfunnsinteresser menes det å ivareta interessene til aktører som ønsker å skape vekst både økonomisk og arbeidsmessig i lokalsamfunnet.

Strid med formål i arealplan:

Det å utvide fortøyningene til å være utenfor område satt av til underformålet «akvakultur» vil være i strid med gjeldene kommuneplan. GIFAS ønsker å utvide sitt anlegg. Merdene vil være innenfor området, men forankringspunktene vil gå utenfor.

Vurdering iht. til Dispensasjonsvedtaket:

Det skal mye til for å kunne gi dispensasjon. Iht plan- og bygningslovens kap 19 som omhandler dispensasjon så står det at fordelene ved å kunne gi dispensasjon må være klart større enn ulempene i en samlet vurdering. Det vil si at man må vurdere dette opp mot en rekke punkter deriblant det at man skal sikre allmennhetens tilgang til friluftsliv, unngå mer privatisering av sjøarealer enn det som er satt av i kommuneplan unngå privatisering av strandsoner samtidig som man må ta høyde for nærings- og samfunnsinteresser samt regionale og nasjonale mål. Med nærings- og samfunnsinteresser menes det å ivareta interessene til aktører som ønsker å skape vekst både økonomisk og arbeidsmessig i lokalsamfunnet.

Gjeldende akvakulturområde har blitt videreført fra gammel arealplan. Det finnes hytter langs med dette området på Femris. Utvidelse vil kunne virke visuelt negativt på hytteeiere og ville potensielt kunne begrense deres ferdsel med småbåter i området. Området vil imidlertid ikke føre til mer privatisering av sjøarealer da de synlige konstruksjonene vil være innenfor avsatt område som GIFAS allerede disponerer. Tilstrekkelig areal til fortøyninger ble sendt inn som forslag i forbindelse med utarbeidingen av ny kommuneplan men ble ikke tatt med.

Arbeidsplasser og tilflytning VS. Natur, turisme og friluftsliv.

For en turistkommune som Gildeskål er det vel så viktig å ivareta naturskjønne omgivelser. Dette vil sikre flyten av turister i kommunen også i framtida. Gildeskål kan by på storslagen natur og derfor er det viktig at man bevarer dette både til lands og til vanns da mye av turismen dreier seg og hytteliv, fiske og friluft.

På en annen side er det et mål i samfunnsplan om å øke antallet arbeidsplasser og tilflyttere. Et større anlegg vil kreve økt bemanning og dermed kan det tenkes at det vil føre til tilflytning. Skal man nå målene i samfunnsplanen er det en forutsetning at man legger til rette for økt næringsvirksomhet og bosetning. Selv om det ikke er i tråd med arealplanens formål og bestemmelser på angitte området så er det i tråd med målet i samfunnsplan om å legge til rette for økt næringsvirksomhet, fler arbeidsplasser og økt tilflytning. En av grunnene til utvidelsen er en samlokaliseringssavtale imellom GIFAS, Closed Fish Cage AS og Gildeskål Seafood AS. (se vedlegg). Dette betyr i praksis at 3 selskaper deler lokaliteten slik at oppdretterne kan samarbeide om bruk av og full utnyttelse av arealene som er avsatt. Fortøyningene det er søkt dispensasjon for vil ikke være synlige på vannoverflaten.

Akvakulturfaglig vurdering

Reketråling og fiskeplasser

Utvidelse av eksisterende anlegg medfører fortøyninger utenfor avsatt areal. På østlig side vil det bli 9 nye forankringspunkter som vil ligge på ideell tråledybde på 100 m dyp og lengre. Området er ifølge fiskeridirektoratet sine kart trålefeldt for reker, men grunnet kortere forankringslinjer forventes det ikke at dette føre til økte negative konsekvenser for reketråling. Innenfor avsatt akvakulturområdet går det frem i fiskeridirektoratet sine kart at det er fiskeplass for Kveite. I en omlegging og forstørring av anlegget vil også fiskeplassene bli mindre verdifulle som følge av økt drift og beslag på arealer samt utslipp av næringsalter som kan redusere vannkvaliteten i området.

Dette er et område som har blitt satt av i Kommuneplan for å regulere hvor lokalitetene for hvert enkelt anlegg skal ligge. Merdene vil fremdeles befinne seg innenfor dette arealet. GIFAS har allerede dispensasjon på eksisterende forankringspunkter som ligger en del lengre ut fra avsatt område enn de nye fortøyningene vil gjøre. Det vurderes dermed at tiltaket ikke vil gi flere økte konsekvenser for reketråling og båttrafikk enn eksisterende anlegg.

GIFAS

GIFAS er den største enkeltleverandøren av slakterlaks i Salten Aqua. Selskapet eier og leier ulike typer konsesjoner for kommersiell produksjon, visning og undervisning, forskning og utvikling av havbruksnæringa. Selskapet har stor betydning for Gildeskålsamfunnet da de bidrar til kompetanseheving lokalt gjennom Meløy Videregående skole samtidig som de gir informasjon til et bredt spekter av besøkende. GIFAS har et forskning- og undervisningsmiljø som betyr at kompetansen på fagfeltet er stor hvilket også styrker rutinene i den daglige driften av anleggene. GIFAS er stadig en økende aktør i kommunen hvor ansatte har økt til et 30 talls personer.

Farled for båttrafikk

Det omsøkte tiltaket er ikke til hinder eller fare for båttrafikk da fortøyningene vil ligge over en halv nautisk mil fra nærmeste farled.

Konklusjon:

Rådmannen anser at et vedtak om å tillate at fortøyninger utenfor formålsområde (A8), ikke vil sette hensynene i arealplanen eller hensynet til lovens formålsbestemmelse vesentlig til side. Det er positivt at de nye fortøyningene ikke strekker seg like langt ut i fjorden som de gamle og det er positivt med en samlokaliseringsavtale som utnytter arealene som er avsatt til formålet best mulig.

Rådmannen anser videre at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene. Det er viktig at lokaliteten fortsatt kan utnyttes. Kommunen har tidligere ikke mottatt klager fra rekefiskere på at fortøyningene her har skapt problemer for dem.